

Kristó Tibor
PILLANATFELVÉTEL

ül a kicsi széken az udvaron
felhők résén hirtelen
rávillan a napfény
oly vakítón mintha vakuból érkezne
aztán megint felhő vonul a nap elé
s ő néz *sefelé*
dörzsöli szemeit bütykös ujjával
mintha restelné hogy épp most
épp ilyen öltözékben
s még csak nem is sejtette...
pallja blúzáról kötényéről
szoknyája korcából kirántott keszkenővel
áll a alatt a fejkendőt szorosabbra bogozza
mezítelen lábujjait kuporgatja
s teszi mindezt csak úgy
mintha tudná pedig nem tudja
felvételt készített róla a jóisten
másvilági igazolványába

MŰTÉT

fekszik a dohos szagú orvosi rendelő asztalán
hasi fájdalokkal érkezett kivizsgálásra
az enyhén szeszszagú orvos
félíg szívott cigarettájáról
(mely folyton cuppog szája szögletében)
parázs hullik csupasz hasára
hirtelen megvonaglik teste
vakbél – szól oda az orvos a gyulladt szemű
kikent arcú asszisztensnőjének

aki ráérősen megírja a kórházi beutalót
közben nikotintól sárgálló ujjai közt
újabb cigarettaszálat babrál

a kórteremben műtéteken már átesett
lábadozó betegek ráérősen ejtik a szavakat
vérszegényen vánszorognak
két ágy közé helyezett éjjeliszekrényen
csapkodják a kártya lapjait
nővérek orvosok nevei hangzanak el:
*M. doktor minden műtétje előtt
felhajt egy pohárnyi szilvóriumot
szomszédomat újra kellett műteni
mert hasában felejtette bonckését*
meséli a vakbélműtéten már átesett
lábadozó beteg huncut mosollyal arcán
mintha neki szánná mondandóját

a gyermek *veszi a lapot* amúgy is tudja:
M. sebész fogja műteni
klórszagú félelem gyötri
állott vizelet bűze terjeng a kórteremben
tüdeje tágul és süllyed
minden pórusából nyugtalanság árad
már a szavak is értelmüket veszítik
csupán a plafonégő sercegését hallja
képzelete a bonckés körül forog
amint belehasít húsába
kihullik az orvos kezéből
s eltűnik hasának üregében
a betegek sovány vacsorájukat fogyasztják
a szelet kenyér az ujjnyi sajt
ehetetlen tárgyaknak tűnnek számára
nem éhes ő amúgy sem ehetne
holnap műtik

éjszaka mikor már a nővérek is elbóbiskolnak
a folyosó végén található szekrényből
kicseni ruháit átöltözik
s a földszinti ablakon át távozik
átugorja a kerítést s meg sem áll hazáig

A LÓIDOMÁR

udvarán keringette a csikókat
hosszú kötélre eresztve járatta
kockacukrokkal szelídítette
szoktatta hámba a lovakat
azt hírelték golyószilánk kering ereiben
a második háborúban *tett rá szert*
mikor rohamra vezényelték a lövészárokból
bár műtötték nem leltek rá az orvosok
a benne folyton vándorló szilánkra

házába fogadott egy kitelepített családot
akik a Partiumból érkeztek
egyenként hét kilós csomaggal
aztán ő is kuláklistára került
gúnyrajz jelent meg róla a faliújságban
valaki letépte nyomoztak a tettes kiléte felől
faggatták a falubelieket

sok évet megélt
pipázgatott a pitvarban
vizenyős szemmel bámult a semmibe
telke mélyén zsindeyeit hullató csűr
kapujára aggatott kötőfékek tucattjait
foszlatta a könyörtelen idő
a kőház falát repkény futotta be
előtte csenevész fák fuldokoltak a hőségben
nem mondható hogy golyó által halt
mert az a valamikori golyóbis

ahogy mondani szokta
nem állapodott meg szívében
tágas udvarán sátrat vert
egy idegenből érkezett zajos népes család
gebék heverésztek a kerítés árnyékában
aztán ők is továbbálltak
senki nem igényelte vissza külsőségeit
sírhintjét felnötte a gaz
megkopott fejfája megfűdült a temetőben
csak annyi olvasható rajta Bálint
maholnap ennyi sem

FELVÉTEL A MINDENKORI FRONTKATONÁRÓL

nézem a katona arcát
sárguló fényképen
a régi katonáét
melyet szüleinek küldött haza kovertában
kedves szüleim jól vagyok
hátmagikis
így kezdődött
a rövidke kísérő szöveg
jobbra nézz!
mintha hallanám a fényképen
szalutáló nyalka örvezető hangját
megképzik bennem a tisztelgést megelőző mozdulat
amint lábhoz helyezett behemót fegyverüket
mellmagasságba emelik a katonák
a csattanás is visszhangzik fülemben
az örvezető kezén kesztyű van övén pisztoly
csizmát visel sildes sapkát a fején
a fényképet ő is elküldhette menyasszonyának
a bakák bakancsot hordanak
csupasz kézben tartják a puskát

nem természetükre való a zubbony a nadrág
kinek milyen jutott beöltözéskor
parancsteljesítésre mindannyi alkalmas
talán a sorban harmadik kiskatona
küldhette szüleinek a fényképet
talán a sor végén svejkes pózban álló
semerre sem néző közlegény
vagy mindannyian ugyanazt haza
nézem a mai katona arcát
a tévé képernyőjén amint frontra indul
merev kifejezéstelen arc
nem néz se jobbra se balra se előre
mintha hátrafelé tekintgetne érzi talán
cigaretaszívásnyi idő maradt e földi létéből
nézem a katonák arcát a régi fényképen
látom a felvételt a képernyőn
a mindenkori frontkatonákat
ők már nem láthatnak engem

MÉLY(V)ISZONY

*Fekete Vince (Holtág)
című verse hatására¹*

*Holtág felett az ég hamvas
csillagot keresni rajta nem alkalmas
rémisztő vízverem
méregzöld haragú
akkor is ilyen zöld lehetett
amikor Maris megátkozta csalfa vőlegényét
ha változtatta színét
akkor mindig történt valami
igyekeztem mihamarabb hazaérni*

1 a dőlt betűs sorok a költő *Halálgyakorlatok* című kötetéből valók

vajon megint milyen hír járja a faluban
kárvallott a gazda
elkötötték a szomszéd lovát a legelőről
a húgomat kis híján elütötte a vonat
aznap mintha zavaros volt

az Olt öreg ága *Holtág*
lélekfojtó félelmek rejteke
egy valamikori csobbanás emléke
halihós zsongású visszhangokkal
„feneketlen mélység”
magába rejti
„azt az iszonyatot, ami akkor volt”
mikor vizén sok villám cikcakkozott
fel nem parcellázható ős
mocsaras sírverem
melyben a lóköttő Gázsó halálát lelte
apám messzire elkerülte
környékén juhok legeltek s tehének
termetes kutyák őrizetében
letisztult vizében
fürdőző menyecskék viháncoltak
meztelenségüket rejtő lombok fedezékében
a bolond Csipegő Árpi ügyelte a faluvégen
amint megtérnek
tisztára mosott ingekkel kosarukban
az ő inge is köztük volt
Holtág
nincs irány
se előre se hátra
csak az a fehér madár van
mintha öröktől fogva ott ringatózna
emlékezetem öblös fogságában
az a porcelánliba mely ott porosodik
az elsötétített szoba vakságában
pikkelyeit hullató intarziás kasztenon
Holtág

nehéz már evezni szennyes vizeden
tudatodat egyre veszíted
nem ring rajtad fürge bárka
vizedben poshad a horgászni tilos tábla is
állok partodon emlékeimmal
visszafelé úszom az időben
melybe belefér az örökkévaló tér
visszatérő alakokkal rokonokkal
szomszédokkal tyúkokkal lovakkal
sorsát panaszó anyám
„beszélni akar, mondani... mindent elmondani”
mindenki ott van akit ismertem
volt otthonom egy másik létben
mélyedbe süllyedt haza
míg felettem az a fehér madár röppen
mindent elfedő szürkülő égen
kering erőtlenül szédelegve eltévedten
nincs menekvés nincsen mentség
reng a magasság szédít a mélység
hamvas az ég csillagtalan
eltévedtem iszonytatón

Kitartás, 2020